PROVINCIE FLEVOLAND

COVID-19 Monitor Flevoland

Actueel beeld van de impact van het COVID-19 virus in Flevoland

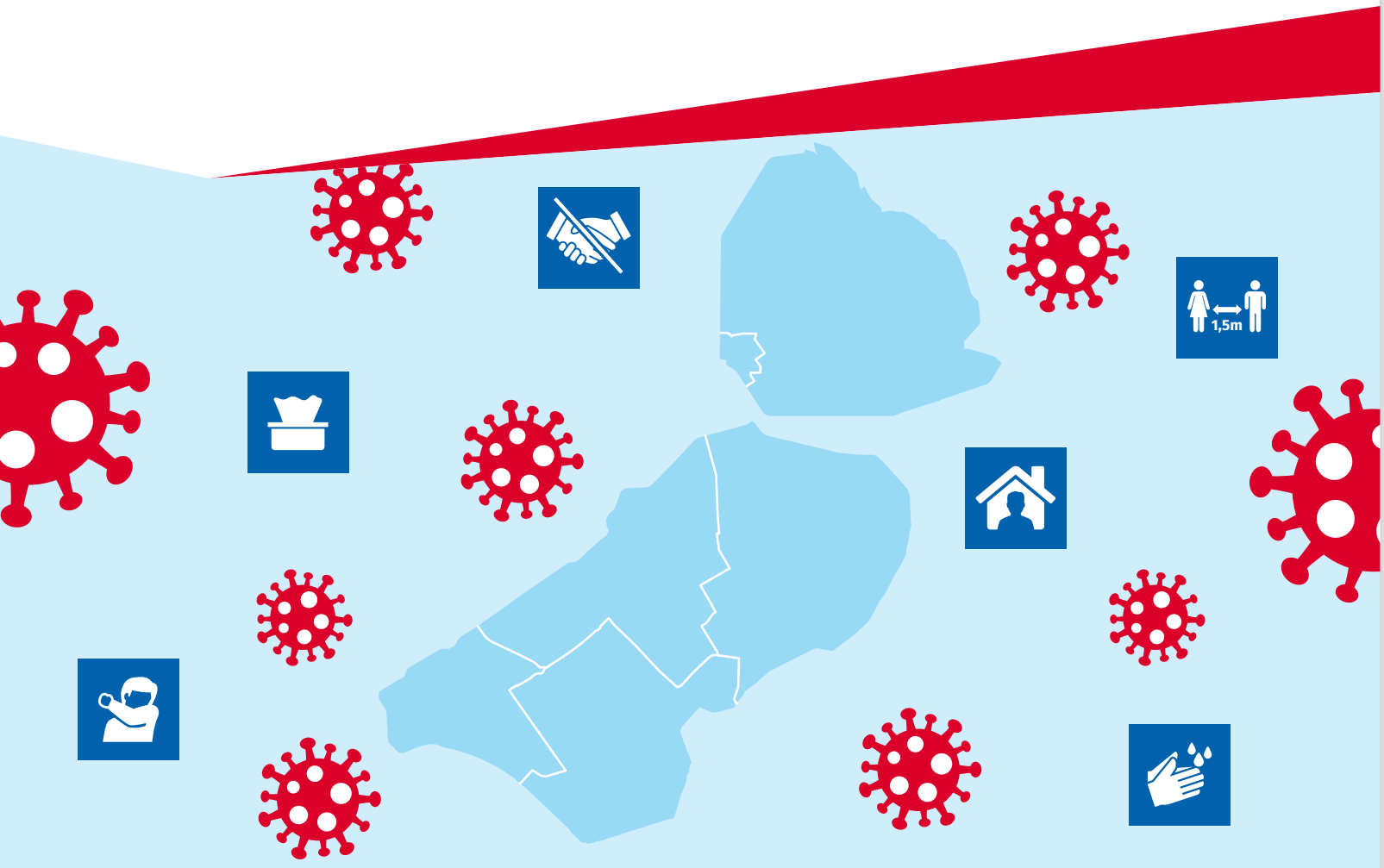

INHOUDSOPGAVE

- INLEIDING
- CORONA IN FLEVOLAND
- ZORG
- CULTUUR
- RECREATIE, TOERISME & SPORT
- ECONOMISCHE IMPACT
- MOBILITEIT
- INFRASTRUCTURELE PROJECTEN
- FINANCIËLE PERSPECTIEF

Versie 27 april 2021

Inleiding

De coronacrisis is zeer ingrijpend en raakt iedereen. In Flevoland zijn - net als elders in Nederland en op de wereld - maatregelen getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Die maatregelen raken Flevolandse inwoners, bedrijven en instellingen diep en hebben grote invloed op veel sectoren waar de provincie (mede) een verantwoordelijkheid voor heeft. Daarom houden we zicht op die sectoren en houden we zicht op onze samenleving en de mensen die in Flevoland wonen en werken. Op die manier proberen we, samen met partners, hulp en ondersteuning te bieden aan mensen, instellingen en bedrijven die dat nodig hebben. Het zijn inspanningen die ongetwijfeld een lange adem vragen, omdat de effecten van deze crisis nog lang voelbaar en zichtbaar zullen zijn.

De dynamiek waarin wij nu met elkaar werken om deze coronacrisis het hoofd te bieden is groot. Nieuwe inzichten en aanvullende maatregelen, zowel nationaal, Europees en mondiaal, volgen elkaar in een hoog tempo op. Vanzelfsprekend zullen wij u regelmatig informeren over de impact van de crisis in onze provincie en over de maatregelen die wij nemen om de negatieve effecten voor Flevoland te beperken.

- Doel van deze monitor is het informeren van de samenleving en Provinciale Staten over de impact van de corona-crisis op Flevoland én informeren over de maatregelen die de provincie Flevoland treft om de gevolgen van de coronacrisis in Flevoland te verzachten.

- Disclaimer: voor deze monitor zijn we grotendeels afhankelijk van databronnen van anderen. Getracht is zoveel mogelijk actuele data op te nemen. Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard worden beschikbare relevante indicatoren continu up-to-date gehouden.

Om duidelijk aan te geven waar de verschillen zitten tussen deze monitor en de vorige, zijn de geactualiseerde teksten aangegeven met een blauw tekstkader.

Corona in Flevoland

- Het aantal Flevolandse COVID-19 besmettingen en het aantal ziekenhuis-opnamen ontwikkelen zich van dag tot dag. Omdat deze per dag verschillen en deze monitor bij publicatie waarschijnlijk weer verouderd is voor wat betreft deze data, is gekozen niet al deze cijfers in deze monitor op te nemen. De actuele cijfers per gemeente en provincie zijn via de volgende websites in te zien:
  - Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard
  - Dashboard GGD Flevoland
  - RIVM COVID-19 data
  - ESRI NL COVID-19 Hub
  - Corona dashboard Rijksoverheid

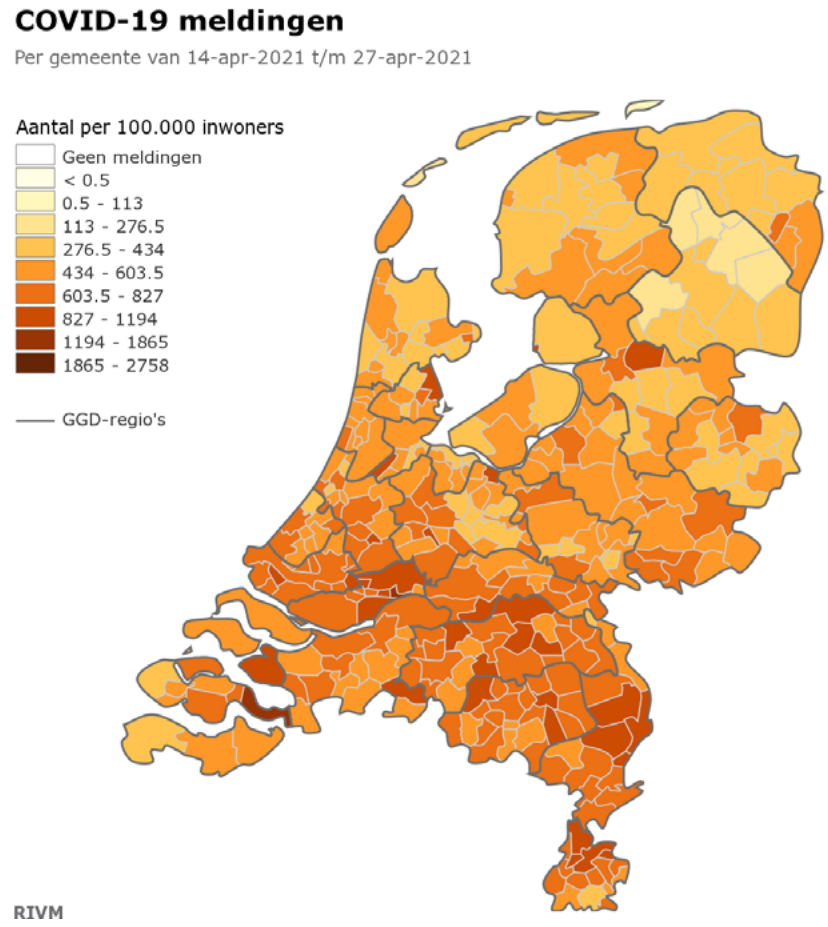

Bronnen: RIVM www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/actueel

Zorg

- **Extra Handen voor de Zorg**
  Gezien de toename van corona besmettingen conform het landelijke beeld is het in een groot deel van de verzorgings- en verpleeghuizen in Flevoland gelukkig relatief rustig. Hierdoor is de vraag naar 'Extra handen voor de zorg' minder groot dan op eerdere momenten. Het aantal beschikbare gediplomeerde zorgmedewerkers in het systeem voor 'Extra handen voor de zorg' is beperkt. De komende weken loopt er net als vorig jaar een communicatiecampagne om zorgprofessionals op te roepen zich aan te melden voor wanneer de nood hoog mocht worden. Hierbij wordt aangegeven dat het wellicht niet nodig is, maar het belangrijk is te weten wat er beschikbaar is, mocht de vraag naar zorgmedewerkers toch weer toenemen.

- **Zorgbelang / Flevolandse Patientenfederatie**
  Er zijn verschillende meldingen binnengekomen bij het gezamenlijk meldpunt 'Zorg in coronatijd'. Vragen zijn opgelost en mensen zijn geholpen. Het meldpunt blijft ook voor de komende periode bereikbaar door te mailen naar info@flevolandsepatientenfederatie.nl of via het online formulier op www.flevolandsepatientenfederatie.nl

- **De lessen van Extra Handen voor de Zorg in Actieleer TV**
  De afgelopen maanden zijn veel (oud) zorgmedewerkers (tijdelijk) teruggegaan naar de zorg via 'Extra handen voor de zorg'. In een uitzending van Actieleer TV, hoor je welke lessen daarbij geleerd zijn. Bekijk hier de aflevering.

Cultuur

- Gedeputeerde Cultuur Michiel Rijsberman vertegenwoordigt in de bestuurlijke Taskforce Covid-19 Cultuur, het Interprovinciaal Overleg (IPO, koepel van provincies). De Taskforce - waarin o.a. ook het ministerie van OCW, de VNG, de Rijksfondsen en het culturele veld zijn vertegenwoordigd - overlegt regelmatig over de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector en hoe deze beperkt kunnen worden.

- Gedeputeerde Staten (GS) hebben in juni besloten tot het instellen van subsidies om de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele infrastructuur in Flevoland zoveel mogelijk te beperken. Hiervoor is toen een bedrag van € 965.000 beschikbaar gesteld uit het Corona noodfonds, inclusief proceskosten. Aan het eind van het jaar was ruim de helft van het budget benut.

Covid-regelingen Cultuur 2021:

- Omdat de coronacrisis nog niet voorbij is, hebben GS in maart jl. besloten de sector in 2021 te blijven ondersteunen. De twee regelingen uit 2020 staan (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021) weer open vanaf 1 april tot en met eind september 2021.
  De regeling voor **culturele instellingen** houdt in dat instellingen die in de vorige (2017-2020) of dit jaar gestarte cultuurbeleidsperiode al provinciale subsidie ontvingen/ontvangen, een bijdrage van max. €25.000 kunnen aanvragen. Het gaat om kosten die noodzakelijk zijn om artistieke producties aan te passen vanwege coronamaatregelen. Hiervoor is in totaal weer €150.000 beschikbaar.
  Amateurkunstverenigingen kunnen een aanvraag doen van maximaal €2.500 voor aanpassingen in verband met de 1,5 meter afstand maatregel. Ook het huren van alternatieve/grotere (oefen)ruimte valt hieronder. Voor de regeling Amateurkunstverenigingen is in totaal €30.000 beschikbaar.

Cofinanciering provincie – gemeente
De vorig jaar ingestelde incidentele subsidies lopen door totdat het subsidieplafond van €500.000 is bereikt. Behalve voor (film)theaters en musea, staat deze zgn. Cofinancieringsregeling nu ook open voor poppodia. Voorwaarde voor een provinciale bijdrage is dat de gemeente eenzelfde bedrag bijdraagt om coronaschade te beperken.

- Nieuw: Flevolandse Balkonscèneregeling De provincie wil hiermee individuele makers (of hun verantwoordelijke rechtspersoon) in staat stellen om kleinschalige professionele live-uitvoeringen met publiek te maken en uit te voeren. Zij kunnen hiervoor tussen de €2.500 en €15.000 aanvragen. Deze nieuwe regeling staat open van 1 april tot en met eind september 2021, het subsidieplafond is 200.000 euro, de uitvoeringen moeten uiterlijk eind 2021 plaatsvinden.

- Vanwege de coronacrisis heeft het Rijk de provincies gecompenseerd voor de extra kosten die zij gemaakt hebben om de primair door de provincie gesubsidieerde culturele instellingen te compenseren. Het gaat hierbij om inkomsten die deze instellingen zijn misgelopen in de periode begin maart tot 1 juni 2020 vanwege de coronamaatregelen van het kabinet. Het Rijk heeft de provincie hiervoor een specifieke uitkering toegekend van ruim 400.000 euro.

- In 2020 is hiervan al een deel ingezet voor erfgoedpark Batavialand. Gedeputeerde Staten krijgen een voorstel hoe de rest van de uitkering toegekend kan worden aan de desbetreffende culturele instellingen.

- Inmiddels is in IPO-verband ook een inventarisatie gedaan over de misgelopen inkomsten / coronaschade over de tweede helft van 2020. De uitkomst daarvan is onderwerp van gesprek tussen IPO en het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Recreatie, toerisme en sport

- Onderzoek naar de gevolgen van het coronavirus op de vrijetijdssector in Flevoland laat zien dat de sector in Flevoland flink geraakt is. In juli en december 2020 zijn onder Flevolandse ondernemers in de vrijetijdssector peilingen gehouden met vragen over – onder andere – omzetverlies, toekomstverwachtingen bij aanhoudende lockdown en de 1,5 meter samenleving. Ook zijn vragen gesteld over het wel of niet kunnen behouden van personeel en de hulpbehoefte van ondernemers. Het doel van het onderzoek was het duiden van de impact op Flevolandse schaal, maar vooral om te kunnen inschatten wat er nodig is om deze, voor de economie van Flevoland belangrijke sector, in 2021 te helpen met het herstel. De resultaten van deze onderzoeken zijn gebundeld in het rapport Impactanalyse Corona Flevoland.

- Begin juni 2020 is € 0,4 mln. uit het Corona Noodfonds beschikbaar gesteld voor de gastvrijheidssector van Flevoland, waarbij € 0,05 mln. gereserveerd is voor proceskosten. Met de Nadere Regels 'Subsidiëring Covid 19 maatregelen Flevolandse ondernemingen gastvrijheidssector' konden Flevolandse MKB ondernemingen in de gastvrijheidssector subsidie aanvragen voor de (her)inrichting van hun onderneming aan de anderhalve-meter-economie. Het subsidieplafond is niet bereikt; in 5 tranches is € 0,12 mln. aan subsidies verstrekt, € 0,23 mln. is niet besteed. Daarnaast is er € 0,03 mln. onbenut van de gereserveerde proceskosten.

- Er is onder regie van het Ministerie EZK een landelijke Taskforce Gastvrijheidssector opgezet met als doel de samenwerking tussen verschillende partijen te versterken. Deze Taskforce benoemt gezamenlijke doelen (korte en (middel)lange termijn) voor de gastvrijheidssector en voert concrete acties in samenwerking uit. De volgende partijen zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in de landelijke Taskforce Gastvrijheidssector: EZK, IPO, VNG, NBTC, Gastvrij Nederland, HISWA RECRON, KHN, De Club van Elf en CELTH. Naast allerlei korte termijn acties is er ingezet op de herijking van de Actieagenda Bestemming Nederland 2030. Door alle samenwerkende partijen wordt nu gewerkt aan het uitvoeringsplan voor de komende jaren.

- In samenwerking met Provincie Gelderland, Friesland, Overijssel en Utrecht en Gastvrije Randmeren zijn verschillende bestuurlijk gesprekken geweest met aanbieders Varend Erfgoed (Bruine Vloot/botterschepen) over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor deze sector. Er is door de regering inmiddels 15 miljoen euro toegezegd aan de 'bruine vloot'. Ook wordt er in gezamenlijkheid (provinciale en lokale overheden) een startnotitie geschreven hoe Varend Erfgoed onderdeel kan worden van de (inter)nationale marketingstrategie (onder leiding van NBTC). Daarnaast heeft Provincie Flevoland samen met Provincie Overijssel en Provincie Friesland toegezegd gezamenlijk een onderzoek naar de financiële toekomst van de bruine vloot te financieren. In dit onderzoek wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke financieringsmogelijkheden voor een toekomstbestendige Bruine Vloot. Onder leiding van Provincie Overijssel is er afgelopen week, in samenwerking met o.a. met Gedeputeerde Staten Flevoland, een brief richting de staatssecretaris opgesteld waarin nadrukkelijke aandacht en snelheid wordt gevraagd voor het uitkeren van de 15 miljoen aan deze sector.

- In samenwerking met Horizon Flevoland en Visit Flevoland wordt nader invulling gegeven hoe de bestaande voucherregeling (Horizon Flevoland) gericht in te gaan zetten voor de vrijetijdssector om toeristische ondernemers te ondersteunen bij het verkennen van nieuwe verdienmodellen.

Recreatie, toerisme en sport

- De herstelcampagne die deze winter is ingezet door Visit Flevoland vraagt extra aandacht voor de bestemming Flevoland. De campagne draait op dit moment nog bij diverse Nederlandse (online) media. De campagne moet bij dragen aan blijvende zichtbaarheid van de Flevolandse ondernemers en het herstel van de vrijetijdssector.

- Met het platform inflevoland.nl wordt Flevoland gepromoot als regio om te wonen, werken of ondernemen. Er is in december 2020 een online campagne gestart: 'Flevoland: Duidelijk anders'. Met deze pay-off en de campagne gaat Flevoland het eerste kwartaal van 2021 met name in de Randstad op zoek naar nieuwe inwoners en ondernemers.
  Meer informatie: Toekomst in Flevoland | Provincie Flevoland

- De volle linie van sport- en beweegsector is in 2020 grotendeels stil gevallen. Onder andere trainingen, competities, sportevenementen, sportscholen, zwemlessen, talentprogramma's, bewegingsonderwijs; slechts de jeugd kan nog beperkt bewegen in georganiseerd verband.

- Sportsector is in overleg met het Rijk voor uitbreiding van de reeds toegezegde financiële ondersteuning.

- Er is een landelijk kennisconsortium Sport en Corona, alle landelijke kennis aangaande Corona en sport wordt hier centraal aangeboden op de website https://www.allesoversport.nl/sport-en-corona/.

- Herstel van de sportsector alsook van de diverse gezondheidseffecten kan voor een deel pas plaatsvinden nadat er weer georganiseerd gesport en bewogen mag worden.
  - Volksgezondheid: Sport- en beweegdeelname van Nederlanders is sterk afgenomen. Bijna 30% van de volwassenen beweegt minder.
  - Volksgezondheid: Kwetsbare groepen zijn hard geraakt en er zijn opvallende verschillen naar leeftijd waarneembaar. Kinderen in de basisschoolleeftijd hebben in april 2020 een enorme terugval in sport- en beweegactiviteit laten zien (50%), veel meer dan kinderen in de middelbare schoolleeftijd (15%).
  - Volksgezondheid: Gezondheidseffecten als gevolg van afgenomen sport- en beweegdeelname zullen later zichtbaar worden (overgewicht, inactiviteit, etc.). Als ook de moeilijkheid om kwetsbare groepen wederom aan het bewegen te krijgen.
  - Achteruitgang van mentaal en fysiek welbevinden als gevolg van afgenomen sport- en beweeggedrag.
  - Financiën: De voorlopige inkomstenderving voor de sportsector tot 1 augustus 2020 wordt geschat op ruim 1,5 miljard euro. De 2e lockdown zal dit verder doen verhogen. Met name de commerciële sportsector (sportscholen, sportevenementen en toeleveranciers) krijgt harde klappen.
  - Verwachting is dat op termijn financiële vraagstukken zullen ontstaan rondom exploitatie- en onderhoud sportaccommodaties en voorzieningen.

- Gedeputeerde Staten hebben in december 2020 Sportservice Flevoland opdracht gegeven tot uitvoering van een ondersteuningspakket Sport & Corona Flevoland met de looptijd van 2 jaar. Dit eenmalige steunpakket met een omvang van ca. € 275.000,- is gericht op activiteitniveau van sportaanbieders en organisaties van (lokale) sportmanifestaties en/of sportevenementen in Flevoland. De uitvoering van de ondersteuning start in maart 2021.

Economische impact

- Om zicht te houden op de gevolgen van de crisis voor de ondernemers in Flevoland is voor de tweede keer een ondernemerspanel georganiseerd. De uitkomsten van de twee ondernemerspanels zijn te vinden op: https://www.flevolandwerkt.info/Nieuws/1775497.aspx?t=Onderzoek-gevolgen-coronaFlevolandse-ondernemers-ontzien-kwetsbare-werknemers.

- MKB-deal: De provincie Flevoland heeft samen met 27 partners een aanvraag voor een MKB-deal ingediend bij het ministerie van EZK. Op 26 november 2020 heeft staatssecretaris Mona Keijzer bekend gemaakt dat de aanvraag gehonoreerd is en heeft zij hiervoor een convenant met Flevoland ondertekend. De deal richt zich specifiek op het kleine MKB (2-10 personen). De komende periode wordt een MKB Schakelteam Flevoland ingericht dat de ondernemers gaat ondersteunen en adviseren bij hun (crisis)vraagstukken.

- Door de crisis is een deel van de beroepsbevolking in Flevoland zijn/haar baan kwijtgeraakt. Tegelijkertijd is er in de zorg, techniek en logistiek een tekort aan personeel. Vanuit het Corona Noodfonds is een budget van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor een in te richten Flevolands scholingsfonds. Met diverse partners, waaronder de onderwijsinstellingen, de gemeenten, UWV, Regionaal Werkbedrijf Flevoland wordt op dit moment gewerkt aan voorstellen voor concrete maatregelen die in het kader van het Flevolands scholingsfonds uitgevoerd kunnen worden.

- Bijdrage noodfonds “Afdekking Corona overbruggingslening Horizon”: De Corona-crisis treft het Flevolandse bedrijfsleven hard. De maatregelen vanuit het Rijk zijn helaas niet altijd afdoende om bepaalde categorie- en mkb-ondernemingen te blijven helpen. De verwachting is dat in het komende half jaar vooral het, in de kern gezonde, innovatieve mkb en scale-ups zonder bancaire financiering, dat tot op heden heeft kunnen interen op hun laatste reserves, liquiditeitsproblemen zullen krijgen. De huidige Rijksmaatregelen zullen juist voor deze categorie ondernemers, die een belangrijke ruggengraat vormen van de Flevolandse economie, niet meer voorzien in hun acute liquiditeitsbehoefte, m.n. voor financieringsbehoeften van boven de € 50.000. Gedeputeerde Staten is voornemens om een subsidie in de vorm van een lening van € 1.500.000 te verstrekken aan de Aanjager B.V. (100% dochter van Horizon) waarmee deze onderneming Corona overbruggingsleningen kan verstrekken aan Flevolandse mkb-ondernemingen. De verwachting is dat het gros van de aanvragen tussen de € 50.000 en de € 150.000 zullen zitten. Een risicoreservering van €375.000 voor het gedeeltelijk afdekken van het risico op oninbare leningen komt ten laste van het €4.000.000 Noodfonds Corona. De periode om leningen aan ondernemers te verstrekken vanuit het fonds wordt verlengd tot en met 30 juni 2021, daarbij aansluitend bij de verlenging van het tijdelijke staatssteunkader voor COVID-19-maatregelen door de Europese Commissie.

- De arbeidsmarktregio Flevoland heeft in het kader van de NOW3-middelen (steun en herstelpakket vanuit het Rijk) specifieke middelen ontvangen voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. Er wordt inmiddels een kwartiermaker geworven die een plan van aanpak op gaat stellen. Dit plan zal door de partners in het Regionaal Werkbedrijf Flevoland uitgevoerd worden.
  Met het plan moet worden ingezet op de volgende maatregelen:
  1. Scholen stimuleren om laatstejaars langer door te laten leren en gesprekken met de studenten te voeren om hun studiekeuze eventueel om te buigen naar een kansrijke sector.
  2. In afstemming met de gemeenten en werkgevers begeleiden de scholen de jongeren in hun laatste studiejaar naar werk.
  3. Gemeenten en scholen bieden extra begeleiding aan kwetsbare

Economische impact

schoolverlaters zonder baan en zonder vervolgopleiding. Deze jongeren worden doorverwezen naar de juiste ondersteuning voor terug naar school of naar werk.

- Het ministerie van EZK heeft in nauwe samenwerking met de ROM's een nieuwe leningsfaciliteit opgezet: de corona overbruggingslening (COL). EZK stelt een eerste tranche van €100 miljoen ter beschikking voor heel Nederland. Verdeeld naar bruto regionaal product betekent dat €1,8 miljoen voor Flevoland. Deze middelen zijn bedoeld voor non-bancair gefinancierde bedrijven (start-ups, scale-ups en innovatief MKB) die in de kern gezond zijn en die door corona in acute cashflow problemen zijn gekomen. ZZP-ers, horeca, verblijfstoerisme, vastgoed en retail zijn uitgesloten. Voor hen staat de weg naar de banken (BMKB) en Qredits open. Horizon geeft voor Flevoland uitvoering aan de COL. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met TechLeap en InvestNL. Tot 22 maart had Horizon 29 aanvragen van Flevolandse startups, scale-ups en innovatieve mkb'ers ontvangen. Het totaal aangevraagd bedrag van ontvankelijke aanvragen bedraagt €13.388.683[1].

- De twaalf provincies hebben gezamenlijk (in IPO-verband) een Herstelplan Regionale Economie opgesteld. Met dit herstelplan roepen de provincie het Rijk op om gezamenlijk te investeren in vijf prioriteiten:
  4. Organiseren van groeivermogen in de regio's.
  5. Behoud en inzetbaarheid van talent (Human Capital).
  6. Stimuleren van innovatie van de economie.
  7. Versterken van de grote transities.
  8. Vaart maken met de uitvoering van EU-middelen voor Coronaherstel.

Meer informatie is te vinden via: https://nieuws.ipo.nl/herstel-en-versnel

- Bij het ROC van Flevoland zijn op 1 maart 2021 de eerste kandidaten die een overstap van een andere sector naar de techniekssector willen maken, gestart met een oriëntatiemodule en verdiepingsmodule. Deze modules worden door de provincie gefinancierd vanuit het Flevolands scholingsfonds. Er is in deze eerste ronde plaats voor 50 kandidaten. Inmiddels hebben zich meer dan 50 kandidaten gemeld voor deelname aan de modules. Omroep Flevoland - Nieuws - Extra geld voor kennismaking met technische beroepen

- Bij het leerwerkloket Flevoland kunnen werkzoekenden informatie krijgen over werken en leren of een loopbaangesprek. Werkgevers kunnen vacatures melden bij het Leerwerkloket. Het aantal aanvragen bij het Leerwerkloket is de afgelopen maanden met 20% gestegen. De verwachting is dat dit aantal de komende maanden verder toe zal nemen.
  Het Leerwerkloket heeft voor de uitbereiding van capaciteit een financiële bijdrage van de provincie gevraagd. Deze aanvraag is toegekend en wordt gefinancierd vanuit het Flevolands scholingsfonds.
  Met de onderwijsinstellingen in Flevoland (ROC van Flevoland, ROC Friese Poort, Windesheim en het groene mbo en hbo) vindt regelmatig overleg plaats over de beschikbaarheid van stageplekken en opdrachten voor studenten. Tot nu toe geven de onderwijsinstellingen aan dat er geen grote knelpunten zijn en er nog steeds (creatieve) oplossingen gevonden worden om studenten een stageplek of opdracht te bieden.

1 Horizon, 22 maart 2021

Economische impact

- In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Flevoland is nog geen duidelijk effect van de coronacrisis waarneembaar. Integendeel: in 2020 lag het totaal aantal faillissementen op een lager niveau dan eerdere jaren. Ten opzichte van 2019 was er sprake van een daling van ruim 26%. Ook in de eerste maanden van 2021 zien we dat het aantal faillissementen in Flevoland op een lager peil ligt dan in vorige jaren. In het eerste kwartaal gingen 19 bedrijven failliet, tegenover 28 in 2020 en 24 in 2019. Een kanttekening bij deze data is dat het hier gaat om bedrijven, instellingen en eenmanszaken die door de rechter in staat van faillissement zijn verklaard. Opheffingen zijn niet in deze cijfers inbegrepen, en tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten[2].

- Faillissementen betreffen slechts een gedeelte van het aantal bedrijven dat stopt. Via LISA-data is te zien dat het totale aantal bedrijfsbeëindigingen in Flevoland in 2020 ruim 12% hoger lag dan in 2019[3]. Vooral van augustus tot oktober lag het aantal bedrijfsbeëindigingen op een hoger peil dan gebruikelijk. In het eerste kwartaal van 2020 waren er met 1.190 bedrijfsbeëindigingen juist minder beëindigingen dan in dezelfde periode een jaar eerder (1.250) en in 2019 (1.220).

  Als we kijken naar het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in Flevoland, zien we dat het totale aantal nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen in heel 2020 min of meer op hetzelfde niveau lag als in 2019: 6.030 inschrijvingen (2020) om 5.970 (2019). Na een forse afname van het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in april en mei 2020 – als gevolg van de eerste lockdown - lag het aantal nieuw ingeschreven vestigingen sinds juli maandelijks op een hoger peil ligt dan in dezelfde maanden in 2019, met uitzondering van de maand oktober. In het eerste kwartaal van 2021 zien we iets meer nieuw ingeschreven vestigingen (1.870) dan in 2019 en 2020. In maart 2021 werden 730 nieuw ingeschreven vestigingen geregistreerd, het hoogste aantal sinds januari 2019. Een groot deel van de nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen betreft ZZP'ers.

Faillissementen van bedrijven, instellingen en eenmanszaken, Flevoland

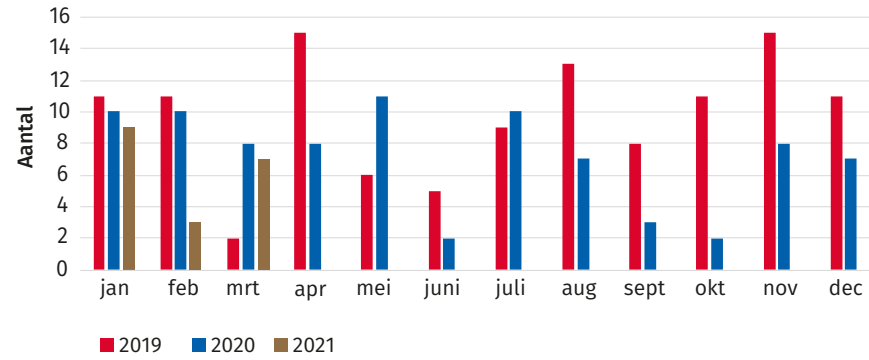

Aantal beëindigde bedrijfsvestigingen, Flevoland

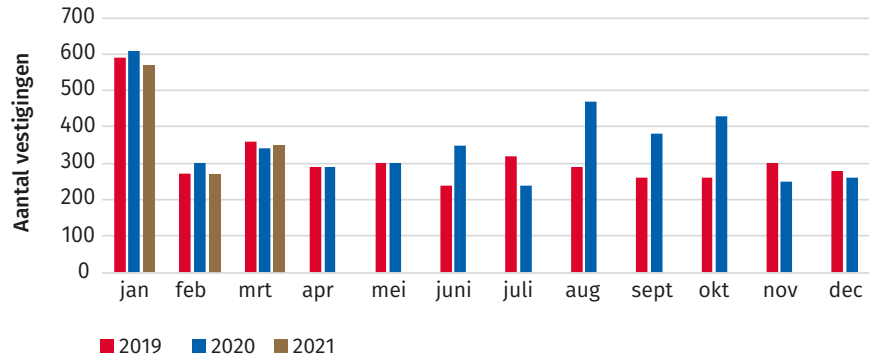

2 CBS (2021)
3 LISA (2021)

Economische impact

- Het vertrouwen van het bedrijfsleven is een belangrijke graadmeter voor de economische stemming op dit moment. Als we kijken naar het ondernemersvertrouwen in Flevoland zien we dat het vertrouwen in het eerste kwartaal van 2021 min of meer gelijk is gebleven ten opzichte van het vierde kwartaal in 2020[4]. Het saldo is nog steeds negatief, wat betekent dat Flevolandse ondernemers gemiddeld gezien nog steeds pessimistisch zijn over de economische ontwikkelingen. Wel is sprake van een verbetering ten opzichte van het tweede en derde kwartaal van 2020. In het eerste kwartaal van 2021 zijn ondernemers in Flevoland iets pessimistischer dan gemiddeld in Nederland.

- Als we het sectorbeeld in Flevoland bekijken, zien we dat de verwachtingen over het economische klimaat sinds december 2020 weer iets zijn verbeterd[5]. Ook van februari op maart zien we een verbetering in de dienstverlening en de detailhandel en autobranche. In de industrie zien we dat men in maart wat pessimistischer is gestemd in Flevoland. Het saldo in de detailhandel en autobranche is voor het eerst sinds juli 2020 weer positief, wat betekent dat er meer ondernemers zijn die optimistisch zijn over het te verwachten economisch klimaat dan ondernemers die verwachten dat het economisch klimaat zal verslechteren.

Ondernemersvertrouwen in Nederland en Flevoland, per kwartaal

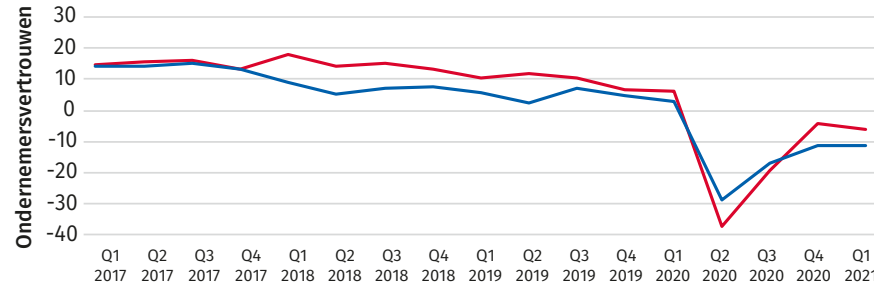

Verwacht economisch klimaat in komende 3 maanden in Flevoland, per sector

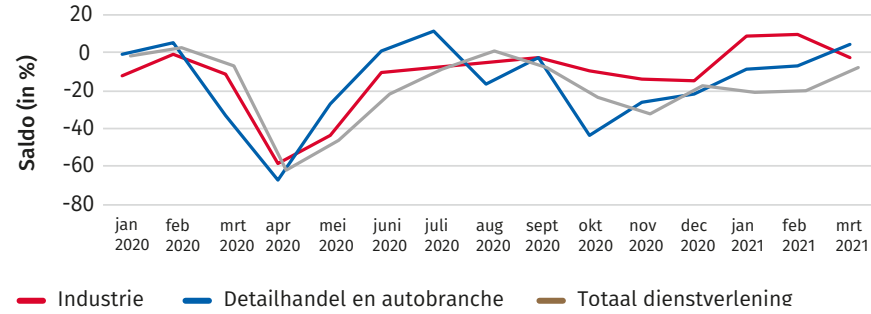

4 CBS (2020)
5 CBS (2021)

Economische impact

- Na de aangescherpte coronamaatregelen in oktober zijn ondernemers in Flevoland in het vierde kwartaal van 2020 weer wat pessimistischer over de ontwikkeling van hun personeelsbestand, en in het eerste kwartaal van 2021 nam dit pessimisme weer iets af[6]. Ruim 19% van de Flevolandse ondernemers verwacht een afname van het personeelsbestand in de komende 3 maanden. In het vierde kwartaal van 2020 was dit nog 24%. Tijdens de laatste meting vóór de corona-uitbraak verwachtte slechts 6% een afname. Flevolandse ondernemers zijn gemiddeld gezien iets negatiever over de ontwikkeling van hun personeelsbestand dan elders in Nederland. Overigens geeft in dezelfde enquête 13% van de Flevolandse ondernemers aan personeelstekorten te ervaren, die hen belemmeren verder te groeien. Dit wijst erop dat er in bepaalde sectoren nog steeds tekorten zijn.

- Eind maart 2021 verstrekte UWV 8.192 WW-uitkeringen in de provincie Flevoland[7]. Ten opzichte van vorige maand bleef dit aantal vrijwel gelijk (-3 uitkeringen). Sinds het najaar van 2020 schommelt het aantal WW-uitkeringen min of meer op hetzelfde niveau. Ten opzichte van een jaar geleden (maart 2020) is het aantal WW-uitkeringen wel hoger. De stijging in Flevoland is 17,9%, oftewel 1.242 uitkeringen. Deze toename is groter dan de landelijke stijging het afgelopen jaar (+12,7%).

  In haar maandelijkse publicatie zoomt het UWV in op de arbeidsmarktkansen voor werkzoekenden zonder startkwalificatie. UWV verstrekte eind maart 2021 in de provincie Flevoland 2.116 WW-uitkeringen aan werkzoekenden zonder startkwalificatie. Dit zijn mensen van wie het hoogst behaalde diploma mbo-1 niveau is. Dat is ruim één op de drie WW-uitkeringen in Flevoland waarvan het opleidingsniveau bekend is. Dit aandeel is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde. Het UWV geeft aan dat ook de huidige arbeidsmarkt nog steeds kansen biedt voor mensen zonder startkwalificatie. Voorbeelden van dergelijke kansrijke beroepen in Flevoland zijn fiets- & brommerkoeriers, huishoudelijk medewerkers thuiszorg en gespecialiseerde schoonmakers.

Percentage ondernemers dat afname personeelssterkte verwacht in komende 3 maanden, Flevoland en Nederland

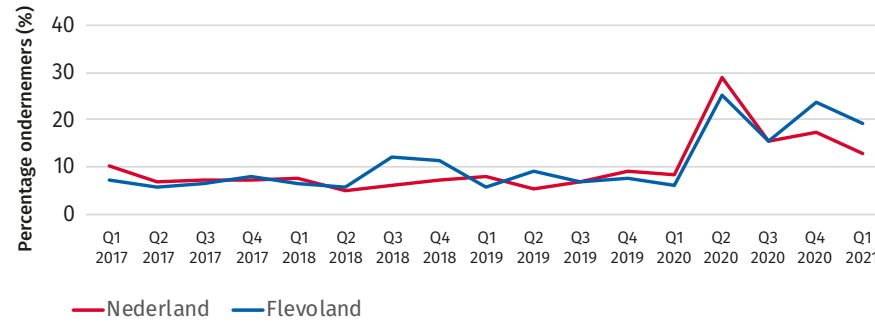

Aantal lopende WW-uitkeringen, Flevoland

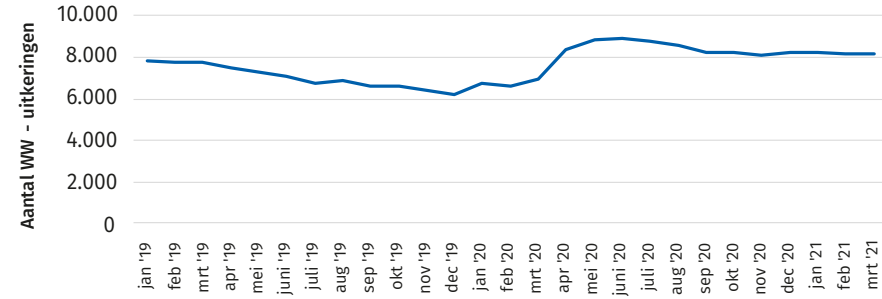

6 CBS (2020)
7 UWV (2021)

Economische impact

- Als we kijken naar het beeld per gemeente, zien we een min of meer stabiel beeld: in enkele gemeenten daalt het aantal WW-uitkeringen licht in maart ten opzichte van februari, en in enkele gemeenten is er een beperkte stijging[8]. Wanneer we de stand van maart 2021 vergelijken met de stand van een jaar eerder, zien we substantiële verschillen tussen de gemeenten. Waar er in de Noordoostpolder en Zeewolde sprake is van een afname, zien we in de overige gemeenten in toename van het aantal WW-uitkeringen. In Urk (+82,7%), Almere (+24,5%) en Lelystad (+15%) ligt de toename boven de gemiddelde landelijke stijging van 12,7%.

- Het aantal openstaande (online) vacatures bekend bij het UWV ligt in de arbeidsmarktregio Flevoland in de eerste maanden van 2021 weer op een hoger niveau dan het niveau van de maanden maart t/m december 2020. In maart werden er in de arbeidsmarktregio Flevoland 4.283 openstaande vacatures geteld[9].

- Sinds 15 februari kunnen werkgevers een aanvraag indienen voor de vierde periode van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). In de eerste weken (stand van 25 februari) zijn er in de arbeidsmarktregio Flevoland 497 aanvragen toekend voor de NOW 4.0[10]. Voor de NOW 3 zijn in de arbeidsmarktregio Flevoland 1.265 aanvragen toegekend, voor 17.540 werknemers. Vanuit de detailhandel en de horeca & catering werden de meeste aanvragen toegekend (respectievelijk 296 en 226). Gezamenlijk werd in deze sectoren voor bijna 6.000 werknemers een NOW-3 aanvraag toegekend.

WW-uitkeringen per regio	Stand maart 2021	Mutatie t.o.v. februari 2020	Mutatie t.o.v. maart 2020
Almere	4.879	-0,1%	+24,5%
Dronten	613	-0,6%	+9,7%
Lelystad	1.561	+0,6%	+15,0%
Noordoostpolder	672	-0,3%	-1,5%
Urk	95	-5,0%	+82,7%
Zeewolde	372	+0,8%	-2,1%
Totaal Flevoland	**8.192**	**0,0%**	**+17,9%**

Openstaande vacatures arbeidsmarktregio Flevoland

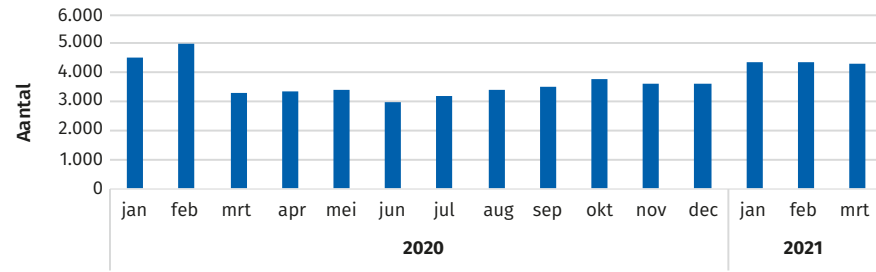

Aantal NOW-toekenningen in arbeidsmarktregio Flevoland, stand 25 februari 2021

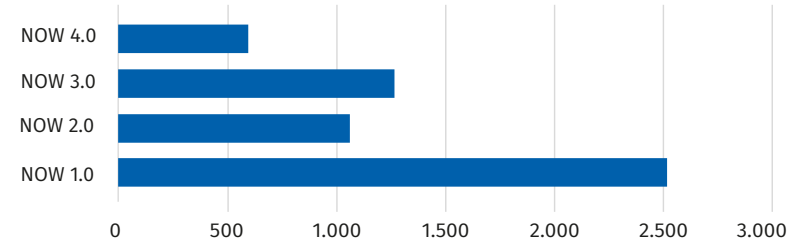

8 UWV (2021)
9 UWV (2021)
10 UWV (2021)

Economische impact

- De subsidieregeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) is de opvolger van de TOGS-regeling, en is bedoeld voor mkb-ondernemers en ZZP'ers die door de coronacrisis veel omzet verliezen en daardoor in de problemen komen met het betalen van hun vaste lasten. Ondernemers die voor de TOGS-regeling in aanmerking kwamen, kunnen ook gebruikmaken van de TVL. Vanuit Flevoland zijn er tot nu toe 4.643 TVL-aanvragen ingediend waarvan er 3.680 zijn toegekend[11] (stand per 19 april).

- (Zelfstandig) ondernemers die in zwaar weer zitten door de coronacrisis kunnen bij het Zelfstandigenloket Flevoland een beroep doen op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De oorspronkelijke TOZO (TOZO 1) is verlengd met de TOZO 2, die van 1 juni tot 1 oktober was opengesteld. TOZO 3 werd per 1 oktober van kracht, en is inmiddels opgevolgd door de TOZO 4. De TOZO 4 kan sinds 1 april worden aangevraagd. Voor TOZO 1 geldt dat er in totaal 8.353 aanvragen levensonderhoud zijn ingediend in Flevoland[12]. Bijna 3.000 ondernemers hebben een aanvraag verlenging TOZO 2 gedaan, en er zijn ruim 400 nieuwe aanvragen levensonderhoud. Onder TOZO 3 zijn er tot en met 31 maart 4.500 aanvragen levensonderhoud gedaan, en 458 aanvragen bedrijfskrediet.

Gemeente *cijfers per 19-4-2021*	**Aantal TVL-aanvragen**	**Aantal toegekende TVL-aanvragen**
Almere	2.836	2.221
Dronten	314	251
Lelystad	750	590
Noordoostpolder	417	351
Urk	109	100
Zeewolde	217	167
Totaal Flevoland	**4.643**	**3.680**

Aanvragen TOZO 1, 2 en 3, Flevoland, per 28 februari 2021

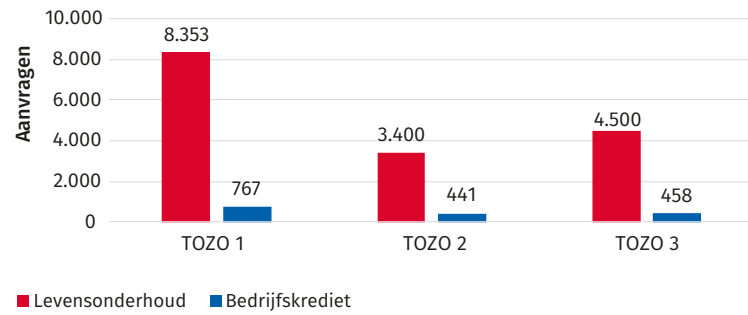

11 RVO (2021)
12 Zelfstandigenloket Flevoland (2021)

Economische impact

- In Flevoland maakte tot en met 28 februari bijna 50% van de bedrijfsvestigingen gebruik van een van de financiële regelingen in verband met de coronacrisis[13]. Het gaat hier om bedrijfsvestigingen van 2 of meer werkzame personen, en met financiële regelingen worden de steunmaatregelen bedoeld zoals onder meer de NOW, TOGS, TVL, uitstel van betaling belastingen en de Corona-overbruggingslening. Flevoland ligt met 50% net onder het Nederlands gemiddelde (51%). Provincies waarin relatief gezien het meest gebruik werd gemaakt van een van de financiële regelingen Noord-Holland (57%) en Limburg (55%). In de provincie Friesland werd relatief het minst gebruik gemaakt van de steunmaatregelen (44%).

  Het CBS constateert dat vanuit regio's met relatief veel horecavestigingen vaker een beroep werd gedaan op de regelingen. In de Flevolandse horeca maakte 69% van de bedrijfsvestigingen met meer dan 2 werkzame personen gebruik van een van de financiële regelingen. Het gaat hier om 925 bedrijfsvestigingen.

  Voor de regelingen die nog niet op de vorige pagina's zijn beschreven is hiernaast een overzicht opgenomen van de deelname van Flevolandse bedrijfsvestigingen aan de overige financiële COVID-19 regelingen. Hierin is onder meer te zien dat er 245 vestigingen van Flevolandse bedrijven een beroep hebben gedaan op de tegemoetkoming voor fritesaardappeltelers.

Vestigingen van bedrijven in Flevoland die gebruik maken van...	Aantal
TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren)	4.175
Uitstel belastingbetaling	6.390
BMKB-C (borgstelling BMKB-kredieten)	95
KKC (Klein Krediet Corona garantieregeling)t	30
GO-C (Garantie Ondernemersfinanciering)	20
BL-C (Borgstellingskrediet Landbouw)	15
Qredits - Uitstel van aflossing	120
Qredits - Overbruggingskrediet	45
Tegemoetkoming fritesaardappeltelers	245
Tegemoetkoming sierteeltsector	35

Percentage bedrijfsvestigingen dat gebruik maakt van minimaal 1 steunmaatregel
van vestigingen met 2 of meer werkzame personen

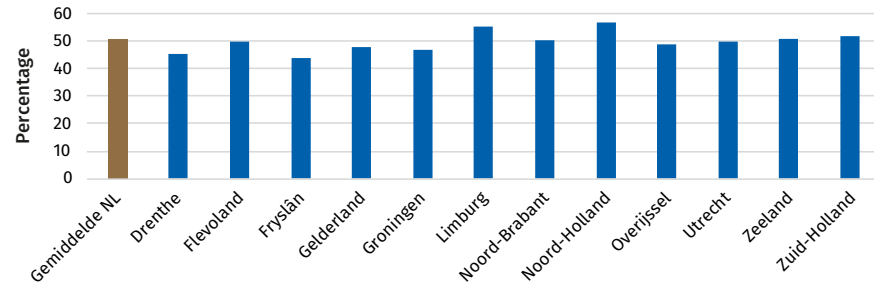

13 CBS (2020)

Mobiliteit

- De lockdown die op 15 december 2020 is ingegaan heeft geleid tot opnieuw een zichtbare daling van het gebruik van het openbaar vervoer. Zagen we in november in het regionale openbaar vervoer in Flevoland een licht herstel van het aantal reizigers, in december is het gebruik weer gedaald tot minder dan 50% ten opzichte van december 2019[14].
  In januari en februari 2021 daalde het aantal reizigers verder tot circa 30% ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (zie grafiek). In maart en april zien we weer een stijgende lijn in het aantal reizigers dat gebruik maakt van het openbaar vervoer, hetgeen met name komt door een toename van het aantal scholieren die weer vaker onderwijs op locatie volgen.

- Met de vervoerder is gekeken hoe het OV-aanbod in de komende periode beter kan aansluiten op de afnemende reizigersvraag en tegelijkertijd toch de OV-bereikbaarheid te blijven borgen. Vanaf 28 februari 2021 is er een aangepaste dienstregeling ingegaan. In de daluren wordt de frequentie van een aantal lijnen terug gebracht tot 1 maal per uur. De aangepaste dienstregeling lijkt goed aan te sluiten bij de werkelijke vervoersvraag.

- Voor de 1e helft van 2021 heeft de Rijksoverheid een beschikbaarheidsvergoeding voor het OV toegezegd van 93% van de gemaakte kosten.

- In navolging op de toezegging voor een Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer (BVOV) voor de 1e helft van 2021 heeft de Rijksoverheid in april 2021 toegezegd de BVOV 2021 door te trekken voor het gehele jaar 2021.

- Op landelijke niveau zijn er afspraken gemaakt met het Rijk om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om ook na 2021 financiële ondersteuning van het openbaar vervoer door het Rijk mogelijk te maken. Hierover zou uiterlijk 1 juli 2021 meer duidelijkheid dienen te zijn.

Reizigerskilometers per maand, OV-IJsselmond (x 1 mln) Bron: OV Oost

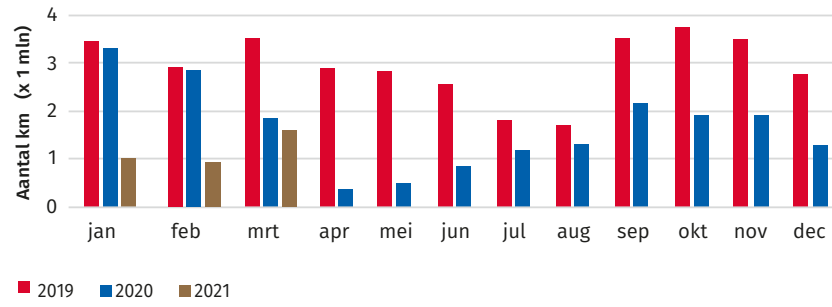

14 OV Oost;

Mobiliteit

- Hoe het verder gaat als het OV weer voor iedereen beschikbaar is, is nu nog ongewis. De huidige verwachting is dat pas in 2025 de reizigersaantallen weer op het niveau 2019 zullen liggen. Landelijke werkgroepen werken aan een transitieprogramma als onderdeel van de afspraken met het Rijk voor 2022 en verder. Met de vervoerder van de concessie IJsselmond is er gewerkt aan een regionaal Transitieplan. Besluitvorming over het regionale transitieplan door GS zal in mei 2021 plaatsvinden.

- Het regiotaxivervoer blijft beschikbaar. Het ingezette herstel van het aantal ritten per maand sinds de eerste lockdown stokte in oktober. Vanaf oktober zien we als gevolg van de nieuwe coronamaatregelen het aantal ritten elke maand weer verder afnemen[15]. Over heel 2020 bedroeg het aantal ritten iets meer dan de helft (56%) van het aantal ritten in 2019. In januari en februari 2021 zien we het aantal ritten verder dalen, maar in maart zien we het aantal ritten weer toenemen. Het aantal ritten ligt in maart op 44% van het niveau van 2019, en 62% van het aantal gereden kilometers in 2019.

- Op basis van verkeerstellingen is te zien dat het wegverkeer op Flevolandse N-wegen na het versoepelen van de coronamaatregelen van de eerste intelligente lockdown is toegenomen[16]. Na het afkondigen van de contactbeperkende maatregelen in maart nam het wegverkeer initieel flink af, maar vanaf week 26 lag het aantal getelde voertuigen per week weer op een vergelijkbaar niveau als in week 9 en 10 (de pré-corona weken), of zelfs daarboven. Eind september deed de Rijksoverheid opnieuw een dringende oproep om thuis te werken, gevolgd door de strengere coronamaatregelen in oktober. Sinds die tijd zagen we dan ook dat het aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen weer wat afnam. In maart 2021 zien we voor het eerst weer een toename van het aantal getelde voertuigen ten opzichte van eerdere maanden. Ook ligt het aantal hoger dan in maart 2020.

Ontwikkeling aantal ritten Regiotaxi Flevoland (OV en WMO) *april '21 bijgewerkt t/m 14-4*
Bron: Provincie Flevoland

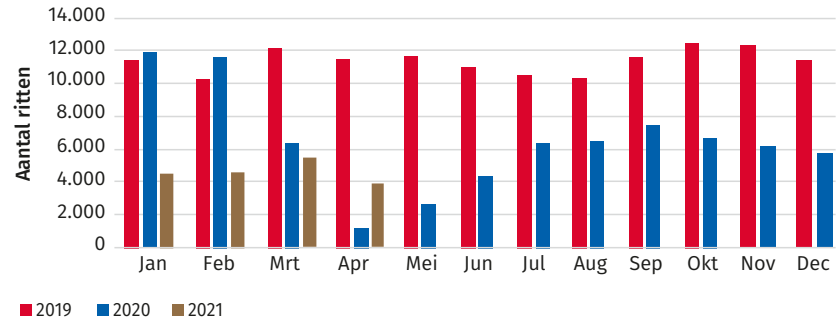

Aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen (x 1 mln)

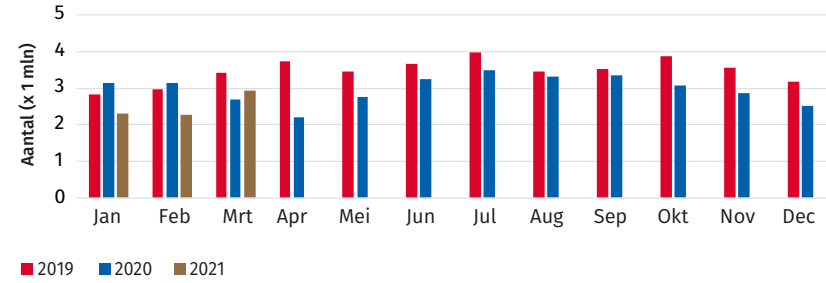

15 Provincie Flevoland
16 Provincie Flevoland

Infrastructurele projecten

- De provinciale infrawerken gaan gewoon door. Als gevolg van Corona ontvangen wij signalen dat (onder)aannemers moeite hebben om de bemensing op orde te houden en er derhalve vertragingen kunnen ontstaan.

  Als provincie zullen we bij alle projecten soepel omgaan met vertragingen en andere problemen die kunnen ontstaan door de coronacrisis.

- Als opdrachtgever zullen wij alle betalingen zo snel mogelijk doen, om de aannemer zo veel mogelijk tegemoet te komen. Ook aanbestedingen gaan gewoon door, maar ook daar wordt rekening gehouden met de gevolgen van de crisis.

- Ten aanzien van Infrastructurele werken is de eerste claim met bijbehorende hogere kosten gerelateerd aan corona binnen gekomen. Afdeling Infra voorziet een stijging van claims en zal hierbij op basis van maatwerk de claim beoordelen en afhandelen.
  Ook zijn er enkele coulanceregelingen toegepast bij externe partijen die diensten verrichten voor de afdeling Infra en die als gevolg van de coronacrisis te maken hadden met een aanzienlijke daling van inkomsten.

Financiële perspectief

- Er zijn voor 2021 en de jaren erna veel onzekerheden met betrekking tot het financiële perspectief van de provincie, met name ten aanzien van de inkomsten. Het gaat dan vooral om de accressen van het Provinciefonds (i.v.m. koppeling hiervan aan de rijksuitgaven) en het aantal voertuigen voor de opcenten MRB als gevolg van de gewijzigde economische situatie. Ten aanzien van het Provinciefonds is inmiddels de afspraak gemaakt dat de accressen voor (2020 en) 2021 worden bevroren op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit geeft voor de korte termijn enige zekerheid. Voor de jaren na 2021 zal veel afhangen van het beleid van het nieuw te vormen kabinet. De toegenomen risico's en onzekerheden zijn aanleiding geweest om bij de Najaarsnota de weerstandscapaciteit van de provincie te versterken.

- In het overleg (BOFv) tussen Rijk, VNG, IPO en UvW heeft het Rijk aangegeven open te staan voor compensatie van de reële financiële schade die de decentrale overheden lijden vanwege de Coronacrisis. In IPO-verband heeft een inventarisatie van deze schade plaatsgevonden. Deze doet zich vooral voor op de beleidsterreinen Openbaar vervoer, Cultuur en Economie. Voor de compensatie van de schade in het Openbaar vervoer en in de culturele sector zijn inmiddels met het Rijk afspraken gemaakt; deze waren in eerste instantie bedoeld voor 2020, maar door het voortduren van de Coronapandemie zullen vervolgafspraken nodig zijn; een inventarisatie van de schade en het uitwerken van compensatieregelingen vindt thans plaats. Op het onderdeel Economie is nog geen duidelijkheid. Uit de nadere uitwerking die nog moet plaatsvinden zal blijken wat exact de financiële gevolgen zullen zijn. Door deze afspraken kunnen de financiële nadelen voor de provincie worden verminderd.

- In de Najaarsnota 2020 waarover Provinciale Staten op 11 november 2020 een besluit hebben genomen is een Coronamaatregelen- en investeringspakket 2021/2022 opgenomen voor een bedrag van circa € 7 mln. dat betrekking heeft op onder andere de beleidsterreinen Economie, Cultuur, Openbaar Vervoer, Verduurzaming, Sport en Krachtige samenleving. Eerder (op 27 mei 2020) is voor maatregelen die op korte termijn nodig werden geacht door Provinciale Staten een Coronanoodfonds van € 4 mln. gevormd. Hiervan is in 2020 voor een bedrag van € 2,84 mln. gebruik gemaakt, waarbij een deel van de uitgaven plaatsvindt in 2021; het resterende bedrag van € 1,16 mln. is als gedeeltelijke dekking ingebracht voor het Coronamaatregelen- en investeringspakket in de Najaarsnota. Daarmee zijn de middelen uit het Coronanoodfonds volledig ingezet.

Zie ook de themapagina's Economie, Cultuur en Recreatie, Toerisme en Sport.

Financiële perspectief

- **Coulancemaatregelen 2021 voor subsidieontvangers in verband met COVID-19**
  Gedeputeerde Staten komen ook in 2021 instellingen tegemoet die op grond van de Algemene subsidie-verordening Flevoland 2012 subsidie ontvangen en als gevolg van de COVID-19 crisis problemen ondervinden. Deze instellingen kunnen een beroep doen op twee tegemoetkomingen. Voor instellingen die de afgesproken activiteiten en verplichtingen niet (volledig) kunnen nakomen door de coronamaatregelen, gaat provincie Flevoland niet over tot intrekking van de voor 2021 verleende subsidies. De provincie stelt in die gevallen de subsidie vast op de noodzakelijk en daadwerkelijk gemaakte subsidiabele kosten tot aan het maximaal toegezegde bedrag, naar rato van de provinciale subsidie kosten die de instellingen hebben gemaakt. Daarbij houdt de provincie rekening met de verhouding van financiering die eventueel ook door andere partijen is verstrekt. Wel moet de subsidieontvanger zich maximaal hebben ingespannen om onnodige kosten te voorkomen.

  Om acute liquiditeitsproblemen te voorkomen, kunnen door de provincie Flevoland gesubsidieerde instellingen voor het jaar 2021 een 100% voorschot krijgen. Instellingen kunnen hiertoe een verzoek indienen via een melding wijziging op https://formulieren.flevoland.nl/wijzigingenasf.